

Inventering av skalbaggar på naturvårdsbrända områden Inom Life Coast Benefit

Uppdraget

Länsstyrelsen beställde våren 2017 en inventering av brandgynnade skalbaggar på två naturvårdsbrända öar i den östgötska skärgården.

Inventeringen skulle ske genom direktsök efter larver och fullbildade skalbaggar samt spår efter dessa. Uppdraget gällde ett fyratimmars besök på respektive objekt.

För att genomföra uppdraget krävdes att invänta optimalt väder med hänsyn tagen till sol, värme samt för vind för dessa utsatta lokaler.

Arkösund Kuggholmen 2017-07-15 soligt 21°C svag vind

Acanthocinus aedilis

Arhopalus rusticus

Crypturgus pusillus

Hylastes opacus

Litargus connexus

Mycetoporus splendidus

Orthotomicus piniperda

Phaenops cyanea

Pissodes piniphilus

Pityogenes quadridens

Pogonochaerus decoratus

Rhagium inquisitor

angrepp tall

angrepp tall

imago u bark

imago u bark

imago vid brandskiktdyna

i levermossa

imago u bark

kläckhål tall

imago bankad fr tall

imago u bark

imago bankad fr tall

angrepp tall o gran

Rhagium mordax

Rhyncolus ater

Tomicus piniperda

angrepp björk

imago u tallbark

imago u bark

Kommentar till listan ovan

Av arterna ovan är de flesta gynnade av brand, dock ej beroende. Den blå praktbaggen *Phaenops cyanea* är väl den art som man närmast tänker på i brandsammanhang. Den är dock inte ovanlig i obrända miljöer heller.

För ögat är resultatet av naturvårdsbränningen 2016 mycket gott. Speciellt gäller det den västra delen där det finns speciellt gott om branddödade tallar. I fuktiga svackor i terrängen frodas just nu också levermossor som har visst värde som substrat för några brandgynnade arter. Svampen skiktdyna *Daldinia loculata* återfanns också på brända småbjörkar. Den brukar annars dra till sig brandgynnade skalbaggsarter.

Tyrislöt Tväsäck 2017-08-07 soligt 22°C svag vind

<i>Acanthocinus aedilis</i>		angrepp tall
<i>Bitoma crenata</i>		u björkbark
<i>Cryptophagus scanicus</i>		bankad fr tall
<i>Dromius quadrimaculatus</i>		bankad fr tall
<i>Dromius schneideri</i>		bankad fr tall
<i>Ernobius mollis</i>		bankad fr tall
<i>Hylurgops palliatus</i>		imago u bark
<i>Orchesia minor</i>	NT	kopplad till al
<i>Phaenops cyanea</i>		kläckhål tall
<i>Pityogenes bidentatus</i>		imago u bark
<i>Polygraphus poligraphus</i>		imago u bark
<i>Rhagium inquisitor</i>		angrepp tall o gran
<i>Rhagium mordax</i>		angrepp björk
<i>Salpingus castaneus</i>		bankad fr tall
<i>Salpingus planirostris</i>		bankad fr tall
<i>Sericoda quadripunctata</i>		brandberoende, tidigare rödlistad
<i>Stictoleptura rubra</i>		flygande
<i>Thanasimus femoralis</i>		bankad fr tall
<i>Tomicus piniperda</i>		imago u bark

Kommentar till listan ovan

Här gäller i stort samma bedömning om funna arter som den om Kuggholmen. Möjligen kan det något senare besöket på Tväsäck ha medfört att vissa predatorer hade hunnit kläckas fram för att förse sig med larver från försommarens äggläggningar.

Den enda tydligt brandgynnade arten som påträffades var den tidigare rödlistade brandlöparen *Sericoda quadripunctata*. Den sågs under barken på en bränd tallstubbe. Tillskillnad från Kuggholmen blev Tvärsäck dåligt bränt med få dödade träd och liten påverkan på markskiktet. Exempelvis påträffades inga levermossor. Däremot konstaterades även här enstaka exemplar av skiktdyna *Daldinia loculata*.

Metod – diskussion - allmänt

Brandgynnade skalbaggsarter kläcks vanligen i maj-juni och fortplantar sig ganska kort tid därefter. Det innebär att eftersök av imagines (fullbildade djur) görs effektivast i den perioden.

Rör det sig om larver förpuppas dessa antingen sen vår eller tidig höst. Alltså är juli – augusti inte alls särskilt lämpade för inventeringsinsatser oavsett om det rör sig om fällundersökningar eller som i detta fall manuellt sökande efter larver spår av angrepp och fullbildade baggar. Däremot kan karakteristiska kläckhål och larvgångar förstås studeras.

Utfallet

Det förhållandevis magra resultatet av dessa bägge öbesök kan förutom tidpunkterna för inventeringarna också till dels förklaras med att de ofta små brandgynnade skalbaggar sannolikt drar sig för att flyga längre sträckor och då speciellt över vatten. Att dessa djur också gynnas av en längre tids brandkontinuitet är väl känt. Hur förhållandena vid Arkösund respektive Tyrislöt är i detta avseende har jag ringa kunskap om.

Mjölby 2017-09-06

Sven Lennartsson
Entomologkonsult